

GLEDALIŠČE

Uprizoritev sodobne drame Rusa Ivana Viripajeva

Prešernovo gledališče

Kranj za drugo premiero nove gledališke sezone pripravlja uprizoritev sodobne drame ruskega pisatelja Ivana Viripajeva *Zaprta študija: New Constructive Ethic* v režiji Nine Rajić Kranjac.

»Razlog za laž je struktura te družbe ...« je dejal ruski pisatelj Ivan Viripajev, ki se v drami *Zaprta študija: New Constructive* ukvarja z vprašanji posameznikove svobode, človečnosti, ekologije, nasilja, neenakosti, smisla. Kot je povedal dramaturg Tibor Hrs Pandur, je predstavo Viripajev zasnoval kot priredbo na podlagi mednarodne raziskave New Constructive Ethics, ki jo je izvedla organizacija Global Construction po naročilu Centra mednarodnih bioloških raziskav podjetja New World Security. Temelji na razkritju intervjujev s tremi udeleženci raziskave, ki jih je Viripajev priredil v dramsko obliko.

Skozi formo dobro plačanih intervjujev treh uveljavljenih znanstvenikov se v drami postopoma razkrivajo ne le znanstvena, ampak tudi etična in intimna stališča psihologinje Monike Borovski, biologinje Rachel Donelan in nevrobiologa Morgana Smitha, je pojasnila dramaturginja Marinka Poštrak. Anketirani znanstveniki se trudijo odgovoriti na pereče teme, s katerimi se sooča človeštvo. »Gre za razprave o pogledu na svet z vidika privilegiranih v sistemu kapitalizma, ki povzročata določene zlorabe, ampak ga zaradi lastnih koristi in šibkosti ne moremo zamenja-

ti, ali pa se niti ne zavedamo, kako drvim v katastrofo,« je izpostavila režiserka Nina Rajić Kranjac.

V predstavo so vpeljali tudi zasebno življenje protagonistov in prikazali konflikt med njihovimi javnimi stališči in zasebnim življenjem. Na vprašanja o etiki, ki bi svet rešila propada, izpraševalci suvereno odgovarjajo, v lastnih življenjih pa se pokaže njihova lažna morala, je pojasnila Marinka Poštrak. »Ta konfliktnost in izkrivljenost resnice nas je inspirirala, da smo poskušali ustvariti uprizoritev, ki bi omogočila meditacijo o ključnih vprašanih reševanja sveta,« je dejala režiserka. Kot je dodala, jih je hkrati zanimalo preučiti zahodnocentrično privilegirano pozicijo belih intelektualcev. »Če bomo uspeli ljudi vsaj malo razjeziti, smo naredili veliko delo,« je ocenila.

Dramaturg Tibor Hrs Pandur pa upa, da bo predstava napeljala ljudi na prave odgovore in rešitve. »Če se res prepozna nek problem, ga je zelo hitro možno rešiti, razen če so zadaj neki drugi interesi,« je dejal in posebej izpostavil problem davčnih oaz in skrivanja premoženja s strani bogatih.

Avtor se je odrekel ruskemu državljanstvu

Viripajev, ki je bil tudi sam žrtev Putinovega režima, v svojih tekstih ne kritizira samo totalitarnih režimov, temveč tudi kvazi liberalizem in kapitalizem, je povedala Marinka Poštrak. Direktor Prešernovega gledališča Jure Novak pa je poudaril, da v gledališču kljub vojni v Ukrajini niso imeli nobene dileme glede uprizoritve, saj so prepričani, da nacionalnost umetnika ne more biti odločujoč kriterij. Viripajev, ki je skoraj vse življenje živel v Rusiji,

sedaj živi na Poljskem, odrekel se je ruskemu državljanstvu in svoje prihodke namenil ljudem v Ukrajini, je pojasnila režiserka Rajić Kranjac, ki je sama predlagala uprizoritev njegovega teksta.

Uprizoritev je glede na svojo formo vsekakor nekaj posebnega, obrne gledališko dvorano, nima standardnega sedežnega reda in lahko sprejme precej manj gledalcev, je pojasnil Novak. Ob tem pa je zagotovil: »Predstava na izredno kompleksna vprašanja sodobnega časa odgovarja inspirativno, toplo in močno gledališko. Čaka nas zelo poseben dogodek.«

V predstavi igrajo Darja Reichman, Borut Veselko, Doroteja Nadrah, Tamara Avguštin in Branko Jordan. Besedilo je prevedel Miha Javornik, scenografka je Urša Vidic, kostumografka Marina Sremac, skladatelj Branko Rožman, oblikovalec svetlobe Borut Bučinel, lektorica Maja Cerar, oblikovalca maske pa Matej Pajntar in Alja Sušnik. **× sta Gre za razprave o pogledu na svet z vidika privilegiranih v sistemu kapitalizma, ki povzročata določene zlorabe, ampak ga zaradi lastnih koristi in šibkosti ne moremo zamenjati, ali pa se niti ne zavedamo, kako drvim v katastrofo.**

Nina Rajić Kranjac, režiserka
Viripajev, ki je skoraj vse življenje živel v Rusiji, sedaj živi na Poljskem, odrekel se je ruskemu državljanstvu in svoje prihodke namenil ljudem v Ukrajini.

Zaprta študija: New Constructive Ethic je kot uprizoritev nekaj posebnega, saj obrne gledališko dvorano, nima standardnega sedežnega reda in lahko sprejme precej manj gledalcev. Nada Žgank

Dramaturginja **Marinka Poštrak**, režiserka predstave Nina Rajić Kranjac in dramaturg Tibor Hrs Pandur na predstavitvi predstave Zaprta študija: New Constructive Ethic. STA